

M/519/3594

- 7 JUL. 2016

10'37h

A la Comissió d'Economia i Hisenda

Josep Garganté i Cloa, en la seva condició de regidor del Grup Municipal de la CUP Capgirem Barcelona a l'Ajuntament de Barcelona, actuant en el seu nom i representació, manifesten:

El pressupost participatiu és el mecanisme de democràcia directa que permet als veïns i veïnes influir o decidir directament sobre els pressupostos públics, generalment el pressupost del seu municipi, mitjançant processos de participació popular.

La primera experiència de pressupost participatiu (Orçamento Participativo) va néixer a la ciutat de Porto Alegre (Río Grande do Sul, Brasil) l'any 1989 després de l'arribada al poder del Partido dos Trabalhadores.

En un context de fortes desigualtats socials i escassetat de recursos, el nou govern municipal no podia fer front a totes les necessitats de la població ni donar resposta a les expectatives que havia creat entre els més desafavorits.

Calia marcar les prioritats d'acció i, per a fer-ho, va comptar amb els veïns i veïnes, donant la paraula també als moviments socials. A través d'un sistema assembleari, es va crear una estructura que permetia a les persones decidir com calia distribuir la despesa municipal.

L'objectiu principal del pressupost participatiu a Porto Alegre se centrava en la justícia social: donar poder als qui no en tenen i aconseguir que les necessitats de les més desvalgudes, sovint oblidades, passessin a un primer pla (inversió de prioritats).

El pressupost participatiu és una de les polítiques de participació de major compromís (atès que es posa a deliberació i decisió l'assignació dels recursos públics). Un pressupost participatiu pot dur-se a terme amb una gran varietat de metodologies i models, des de la consulta popular sobre propostes fetes per l'administració, fins al procés vinculant sobre propostes elaborades per persones i entitats del municipi.

Algunes de les característiques d'un pressupost participatiu són:

-Pot tenir diferents abastos territorials (barri, districte, ciutat, comarca, autonomia, estat, etc.).

-Pot participar-hi els veïnat, a títol individual o a través de l'associacionisme (o una combinació dels dos tipus).

-Pot ser vinculant o consultiu.

-Pot fer-se sobre propostes de l'administració o sobre propostes populars.

-Pot dur-se a terme sobre propostes/prioritats o sobre un sostre pressupostari (o una combinació d'ambdós).

-Pot afectar a un o diversos capítols del pressupost.

-Pot recolzar-se en instàncies i òrgans ja existents o crear-ne d'específics pel procés.

-Pot dur-se a terme autònomament o vincular-se amb altres processos estratègics (participatius o no), com un Pla d'Actuació Municipal (PAM), una Agenda-21, etc.

-Pot desenvolupar-se a partir d'un model predeterminat o definit participativament.

-Pot incloure un seguiment i una avaluació participatives del procés o no.

Les experiències realitzades als Països Catalans fins ara s'han donat només en l'àmbit local. S'han desenvolupat experiències de pressupost participatiu a municipis com Santa Cristina d'Aro, Figaró-Montmany, Rubí, Castellar del Vallès o Parets del Vallès i també en ciutats com Sabadell, Badalona i Vilafranca del Penedès.

D'altra banda, més enllà de l'origen i filosofia dels pressupostos participatius, entenem que una de les màximes expressions de l'autonomia municipal i de la voluntat política d'un Ajuntament és el seu pressupost, ja que aquest plasma en forma d'accions concretes les polítiques a dur a terme al municipi.

Tenint en compte aquesta característica, en absolut menor, caldria que aquest fos un dels documents més treballats i consensuats, tant amb la resta d'organitzacions polítiques representades al consistori, com amb les entitats, moviments socials i veïnat en general.

Entenem els pressupostos participatius com una eina que ens permet avançar cap a la necessitat, ineludible en el context polític actual, de buscar noves formules de democràcia participativa que permetin una implicació activa del veïnat en els afers públics, més enllà de l'elecció dels seus representats polítics cada quatre anys.

Parlar de pressupostos participatius, per a nosaltres, vol dir, en termes generals, parlar de mecanismes que permetin la participació popular i directa en l'elaboració dels pressupostos públics. En cap cas es tracta de qüestionar la responsabilitat ni del govern municipal ni dels representats polítics en el procés

pressupostari, sinó de permetre la participació popular en la definició de les seves prioritats i discussió de com distribuir els recursos econòmics existents.

Així doncs, amb aquesta proposició pretenem impulsar la implementació de mecanismes de democràcia directa al nostre municipi. Som conscients, però, que aquest necessiten d'un debat obert així com una posada en pràctica gradual i continuada que permeti arribar a una maduresa i consciència participativa plena amb el màxim de garanties.

L'Ajuntament de Barcelona compta a dia d'avui amb uns pressupostos prorrogats que van ésser objecte d'una modificació pressupostària del 10% aprovada el passat mes de maig. Els reptes de la ciutat per aquest mandat i les necessitats dels barris i les veïnes requereixen polítiques públiques de transformació que exigeixen un nou pressupost per a l'any 2017 i aquests han de comptar, no només amb la majoria suficient al plenari, sinó també amb la participació popular i associativa que els faci una eina més útil per a la millora de les condicions materials de vida de les persones.

Des del nostre grup municipal entenem la participació popular vinculant com una de les principals eines per aprofundir en la democràcia directa a l'Ajuntament i als Districtes de la ciutat, per tot això i d'acord amb el que estableix l'article 55.1 del Reglament Orgànic Municipal, formulem la següent:

Proposició

La Comissió d'Economia i Hisenda insta al govern de Barcelona en Comú i el PSC a:

Primer.- Impulsar un procés participatiu i vinculant per tal de decidir la destinació de, com a mínim, un 5% del pressupost municipal corresponent a l'any 2017 per tal d'incorporar-ho prèviament a la seva aprovació al plenari del Consell Municipal.

Segon.- Iniciar un debat popular entre veïns i veïnes, el teixit associatiu i els moviments populars de la ciutat per tal de deliberar entorn de les prioritats pressupostàries. Les conclusions d'aquest debat seran tingudes en compte a l'hora de confeccionar els pressupostos de l'Ajuntament de Barcelona per al 2017.

Tercer.- Crear una comissió de seguiment entre govern, grups municipals i representants de les associacions de la ciutat per tal de col·laborar el disseny i execució del procés participatiu.

A 4 de juliol de 2016, Barcelona (Països Catalans)
